

Společné prohlášení široké koalice nositelů práv působících v kulturních a kreativních odvětvích EU k prováděcím opatřením k nařízení o umělé inteligenci přijatým Evropskou komisí

1.8.2025 - | OSA

Jako zástupci široké koalice evropských a světových autorů, interpretů, vydavatelů, producentů a dalších organizací zastupujících nositele práv, chceme formálně vyjádřit svou nespokojenost s publikovaným Kodexem zásad pro obecnou umělou inteligenci (GPAI), pokyny GPAI a šablona pro shrnutí údajů o odborné přípravě trénovacích dat podle článku 53 nařízení EU o umělé inteligenci.

Navzdory rozsáhlé, velmi podrobné a konstruktivní spolupráci ze strany komunit nositelů práv v průběhu celého procesu se konečné výsledky nedokázaly vypořádat se základními obavami, které naše odvětví – a miliony tvůrců a společností působících v Evropě, jež zastupujeme – opakovaně vyjadřovaly.

Výsledkem není vyvážený kompromis, ale promarněná příležitost zajistit smysluplnou ochranu práv duševního vlastnictví v kontextu generativní umělé inteligence. Nenaplnuje tak ani samotný slib, který přináší Nařízení EU o umělé inteligenci.

Připomínáme Evropské komisi, že čl. 53 odst. 1 písm. c) a d) Nařízení EU o umělé inteligenci a související ustanovení byly výslovně navrženy tak, aby „usnadnily nositelům autorských práv a práv s nimi souvisejících výkon a prosazování jejich práv podle práva Evropské unie“ v reakci na pokračující plošné neoprávněné užívání jejich děl a jiného chráněného obsahu poskytovateli generativní umělé inteligence, kteří nerespektují pravidla EU. Nicméně zpětná vazba od hlavních subjektů, které měla tato ustanovení chránit, byla z velké části ignorována, a to v rozporu s cíli nařízení o umělé inteligenci, jak je stanovili zákonodárci, a výhradně ve prospěch poskytovatelů generativní umělé inteligence, kteří nadále porušují autorská práva a práva s nimi související při vytváření svých modelů.

V roce 2024 kulturní a kreativní odvětví napříč Evropou přivítala zásady odpovědné a důvěryhodné umělé inteligence zakotvené v nařízení o umělé inteligenci, které měly zajistit vzájemně prospěšný rozvoj inovací a kreativity v Evropě. Dnes, s balíčkem prováděcích opatření k nařízení o umělé inteligenci v jeho současné podobě, jsou prosperující kulturní a kreativní odvětví a odvětví založená na využívání autorských práv v Evropě, která přispívají téměř 7 % k HDP EU, zaměstnávají téměř 17 milionům odborníků a mají větší ekonomický přínos než evropský farmaceutický, automobilový nebo high-tech průmysl, obětována ve prospěch poskytovatelů generativních modelů umělé inteligence.

Nasazování modelů generativní umělé inteligence a systémů pro tvorbu obsahu, které rovněž ve velké míře využívají scraping (vytěžování dat), již probíhá. Škody a nekalá soutěž s kulturním a kreativním odvětvím jsou patrné každý den. Kulturní a kreativní odvětví je třeba chránit, protože jsou základem našich kultur a jednotného trhu.

Chceme jasně říci, že výsledek těchto procesů **nepředstavuje smysluplné plnění povinností**

poskytovatelů generativních modelů umělé inteligence podle nařízení o umělé inteligenci. Důrazně odmítáme jakékoli tvrzení, že kodex zásad představuje spravedlivou a proveditelnou rovnováhu nebo že šablona zajistí „dostatečnou“ transparentnost většiny autorských děl nebo jiných předmětů použitých k trénování modelů generativní umělé inteligence. Taková tvrzení **nejsou pravdivá** a představují **zrazení cílů nařízení EU o umělé inteligenci**. Vyzýváme Evropskou komisi, aby přehodnotila balíček prováděcích opatření a **důsledně uplatnila článek 53**, aby nařízení o umělé inteligenci splnilo svůj příslib chránit evropská práva duševního vlastnictví v éře generativní umělé inteligence.

Vyzýváme také Evropský parlament a členské státy jakožto spolutvůrce legislativy, aby **zpochybnilý neuspokojivý průběh tohoto procesu**, který dále oslabí postavení kreativního a kulturního odvětví v celé Evropě a nijak nepřispěje k řešení pokračujícího porušování právních předpisů EU.

„Plně se ztotožňujeme s obsahem tohoto prohlášení. Pokud má EU AI Act skutečně chránit evropskou kulturu a autorská práva, je nutné, aby jeho implementace nebyla jen formální, ale skutečně účinná,“ dodává **Roman Strejček, předseda představenstva OSA**.

Seznam signatářů

AAPA (Audiovisual Anti-Piracy Alliance) zastupuje společnosti zabývající se poskytováním chráněných audiovizuálních služeb, včetně držitelů práv a vysílacích společností, bezpečnostních technologií pro tyto služby a výroby produktů, které usnadňují poskytování těchto služeb. Posláním AAPA je vést boj proti audiovizuálnímu pirátství v celé Evropě i mimo ni prostřednictvím účinné advokacie, podpory vymáhání práva a budování partnerství za účelem lepšího boje proti pirátství.

AEPO-ARTIS je nezisková organizace, která zastupuje 40 evropských organizací kolektivní správy výkonných umělců z 30 různých zemí. Počet výkonných umělců (hudebníků, herců a tanečníků) z audiovizuálního a zvukového odvětví, které zastupují členské organizace AEPO-ARTIS, se odhaduje na více než 650 000.

BIEM je mezinárodní organizace zastupující společnosti spravující mechanická práva. Společnosti spravující mechanická práva existují ve většině zemí. Udělují licence na reprodukci písní (včetně hudebních, literárních a dramatických děl). V současné době BIEM zastupuje 60 společností z 56 zemí. www.biem.org.

CEATL (Evropská rada asociací literárních překladatelů) je mezinárodní nezisková organizace založená v roce 1993 jako platforma, na které si asociace literárních překladatelů z různých evropských zemí mohou vyměňovat názory a informace a spojit síly za účelem zlepšení postavení a pracovních podmínek překladatelů. V současné době je největší organizací literárních překladatelů v Evropě s 38 členskými asociacemi z 30 zemí, která zastupuje přibližně 10 000 individuálních literárních překladatelů.

CEPI (Evropská asociace audiovizuálních producentů) zastupuje více než 2 600 nezávislých filmových a televizních producentů z celé Evropy prostřednictvím 19 národních asociací v 17 evropských zemích.

CEPIC zastupuje stovky obrazových knihoven a agentur, které samy zastupují stovky tisíc fotografů, jejichž hlavní činností je přímé licencování vizuálního obsahu offline i online. Obrazové knihovny a agentury jako nositelé práv licencují digitální aktiva pro všechny druhy komerčního využití, například pro noviny, časopisy, reklamu, vysílací společnosti atd. Členové CEPIC se neustále přizpůsobují inovativním technologiím a vyvinuli sofistikované digitální platformy pro online prodej digitálního obsahu a poskytování digitálního přístupu k obrazům. Účelem CEPIC je vystupovat jako

jednotný hlas vizuálního mediálního průmyslu v Evropě i mimo ni.

CISAC (Mezinárodní konfederace společností autorů a skladatelů) je přední světová síť autorských společností. S 227 členskými společnostmi ve 116 zemích zastupuje CISAC více než 5 milionů tvůrců ze všech geografických oblastí a všech uměleckých oborů: hudba, audiovizuální umění, divadlo, literatura a výtvarné umění.

EANA (Evropská aliance tiskových agentur, založena v roce 1956) je neziskové sdružení zastupující 32 předních tiskových agentur z celé Evropy. EANA slouží jako platforma pro spolupráci, výměnu znalostí a prosazování zájmů se zaměřením na zajištění spravedlivého a bezpečného prostředí pro rozvoj tiskových agentur a celých zpravodajských médií jako takových. S celkovým přímým a nepřímým globálním dosahem svých zpravodajských agentur přesahujícím 750 milionů lidí sdílejí členové EANA společný cíl, kterým je poskytování nestranných a kvalitních zpráv a podpora zdravého mediálního prostředí v celé Evropě.

ECSA (Evropská aliance skladatelů a autorů písní) zastupuje více než 30 000 profesionálních skladatelů a autorů písní v 28 evropských zemích. S 59 členskými organizacemi po celé Evropě hájí Aliance zájmy tvůrců umělecké a klasické hudby (současné), filmové a audiovizuální hudby i populární hudby.

EFJ (Evropská federace novinářů) je největší organizací novinářů v Evropě, která zastupuje více než 296 000 novinářů v 74 novinářských organizacích ve 44 zemích. EFJ bojuje za sociální a profesní práva novinářů pracujících ve všech odvětvích médií v celé Evropě prostřednictvím silných odborových svazů a asociací. EFJ je členem Evropské konfederace odborových svazů (ETUC) a je uznána Evropskou unií a Radou Evropy jako reprezentativní hlas novinářů v Evropě.

EGAIR (Evropské sdružení pro regulaci umělé inteligence) je síť tvůrců a asociací z celé Evropy, která lobuje za ochranu děl a dat umělců před společnostmi zabývajícími se umělou inteligencí. EGAIR, původně založené italským sdružením tvůrců komiksů MeFu, nyní zastupuje více než 20 000 tvůrců, umělců a asociací.

EIF (Evropské fórum ilustrátorů) je síť 23 národních asociací ilustrátorů se sídlem v 14 evropských zemích. EIF zastupuje více než 12 000 ilustrátorů se sídlem v Evropě. EIF hájí práva ilustrátorů a propaguje ilustraci v Evropě i ve světě. Zastupuje společné zájmy svých členů prostřednictvím spolupráce s dalšími sítěmi a orgány Evropské unie. EIF podporuje výměnu znalostí a kritickou debatu mezi profesionálními ilustrátory a jejich klienty prostřednictvím konferencí, výstav, výzkumu a vzdělávání.

EMMA (European Music Managers Alliance) sdružuje organizace z celé Evropy s cílem podporovat rozvoj, profesionalizaci a zastoupení manažerů a jejich umělců.

EMMA (European Magazine Media Association) je jedinečná a komplexní organizace zastupující evropská časopisecká média, která jsou čtena miliony spotřebitelů v tištěné i digitální podobě a pokrývají oblasti automobilového průmyslu, obchodu, financí, zpravodajství, dětí, komiksů, mládeže, všeobecného zájmu, domácnosti, mužů a žen, televizních programů, B2B a vědeckých časopisů.

ENPA (European Newspaper Publishers' Association) je největší reprezentativní orgán vydavatelů novin v celé Evropě, který prosazuje svobodu tisku a autoritativní zpravodajství v tištěné i digitální podobě. ENPA zastupuje 14 národních asociací ve 14 evropských zemích a je hlavním partnerem pro dialog s institucemi EU a klíčovým hybatelem debat o mediální politice.

EPC (The European Producers Club) je sdružení zastupující téměř 200 nezávislých evropských

producentů z 35 zemí, které se specializují na mezinárodní koprodukce.

EPC (European Publishers Council) je skupina 27 předsedů a generálních ředitelů předních evropských mediálních skupin zastupujících společnosti působící v oblasti zpravodajských médií, televize, rozhlasu, digitálních tržišť, časopisů, e-learningu, databází a knih. Od roku 1991 komunikujeme s evropskými zákonodárci o otázkách, které mají vliv na zdraví a životaschopnost novinářsky orientovaných médií a vydavatelských společností v Evropské unii, které hájí svobodu projevu, mediální rozmanitost a demokratickou debatu.

EUROCINEMA (Asociace filmových a audiovizuálních producentů) si klade za cíl bránit a podporovat základní roli audiovizuálního průmyslu a filmařů v politicky a ekonomicky integrované Evropě.

EVA (Evropští vizuální umělci) zastupuje zájmy organizací kolektivní správy autorských práv pro vizuální umění. Pod touto střešou se sdružuje 31 společností jako členové nebo pozorovatelé. Společně spravují autorská práva téměř 170 000 tvůrců výtvarných děl, ilustrací, fotografií, designu, architektury a dalších vizuálních děl.

EWC (Evropská rada spisovatelů) je největší světová federace zastupující výhradně autory z knižního sektoru, kterou tvoří 53 národních profesních sdružení spisovatelů a překladatelů z 34 zemí. Členové EWC zahrnují více než 250 000 profesionálních autorů, kteří píší a publikují v 37 jazycích.

FEP (Federace evropských vydavatelů) zastupuje 31 národních asociací vydavatelů knih, odborných časopisů a vzdělávacích materiálů ve všech formátech v Evropě. FEP je hlasem velké většiny vydavatelů v Evropě.

FERA (Federace evropských filmových režisérů) je nezávislým hlasem evropských filmových režisérů v Bruselu. Sdružuje 46 členských organizací z 31 zemí a zastupuje více než 20 000 aktivních režisérů z oblasti filmu, televize a streamování, kteří jsou uznáváni jako primární audiovizuální autoři. FERA hájí jejich kulturní, tvůrčí a ekonomické zájmy na národní i evropské úrovni.

FIA (Mezinárodní federace herců) zastupuje více než 85 odborových svazů, cechů a profesních sdružení umělců v 61 zemích. V propojeném světě obsahu a zábavy hájí spravedlivá sociální, ekonomická a morální práva audiovizuálních umělců působících ve všech zaznamenaných médiích a živém divadle.

FIAPF (Mezinárodní federace asociací filmových producentů) sdružuje 37 národních asociací zastupujících producenty filmů a audiovizuálních programů, včetně 16 národních asociací z EU/EHP. Členové federace se podílejí na vývoji, produkci, marketingu a v některých případech i distribuci všech typů filmů a/nebo jiných typů audiovizuálních produkcí, od celovečerních filmů, krátkých filmů, dokumentárních filmů, televizních dramát a jiného audiovizuálního obsahu v celé Evropské unii a ve všech distribučních kanálech.

FIM (Mezinárodní federace hudebníků) je jediným orgánem zastupujícím profesionální hudebníky a jejich odbory na celosvětové úrovni, s členy v přibližně 65 zemích pokrývajícími všechny regiony světa. FIM byla založena v roce 1948 a je uznána jako nevládní organizace různými mezinárodními orgány, jako jsou MOP, WIPO, UNESCO, Evropská komise, Evropský parlament nebo Rada Evropy.

FSE (Federace scenáristů v Evropě) je síť národních a regionálních asociací, cechů a odborových svazů scenáristů v Evropě, která byla založena v červnu 2001. Sdružuje 29 organizací z 26 zemí a zastupuje více než 10 000 scenáristů v Evropě.

GESAC (Evropské sdružení společností autorů a skladatelů, založené v roce 1990) zastupuje 32

hlavních společností pro správu autorských práv (autorských společností) v Evropské unii, na Islandu, v Norsku a Švýcarsku, které spravují práva a odměny více než 1,2 milionu autorů, skladatelů a spisovatelů v různých odvětvích (hudba, audiovizuální, literární a výtvarné a grafické umění) a hudebních vydavatelů.

IAO (Mezinárodní organizace umělců) je zastřešující asociace národních organizací hájících práva a zájmy významných umělců v hudebním průmyslu. Naše hlavní zájmy jsou transparentnost, ochrana práv duševního vlastnictví a spravedlivé zohlednění hodnoty, kterou vytváří umělcova práce.

ICMP je globální obchodní organizace pro hudební vydavatelský průmysl, která zastupuje 80 národních asociací na 6 kontinentech, nezávislé vydavatele, velké vydavatelské společnosti a Mezinárodní produkční hudební skupinu – celkem zastupuje přibližně 90 % komerčně vydávané hudby na světě.

IFJ (Mezinárodní federace novinářů) je největší světová organizace novinářů, která zastupuje 600 000 mediálních profesionálů z 187 odborových svazů a asociací ve více než 148 zemích. IFJ byla založena v roce 1926 a je organizací, která zastupuje novináře v rámci systému OSN a mezinárodního odborového hnutí.

IFPI (Mezinárodní federace fonografického průmyslu) je hlasem nahrávacího průmyslu po celém světě. IFPI a její síť národních skupin zastupuje zájmy přibližně 8 000 členů po celém světě.

IFRRO (Mezinárodní federace organizací pro reprodukční práva) je mezinárodní, nezávislá, nezisková organizace zastupující kolektivní správce práv k textovým a obrazovým materiálům (známé jako organizace pro reprodukční práva, RRO) a sdružení autorů a vydavatelů v oblasti textových a obrazových děl. RRO spravují reprodukční a další související práva, včetně některých digitálních práv, jménem vydavatelů i autorů, včetně výtvarných umělců. S více než 160 členy v téměř 90 zemích hraje IFRRO klíčovou roli v globálním ekosystému autorských práv.

IMPALA je evropské sdružení nezávislých hudebních společností, které zastupuje více než 6 000 malých a středních hudebních podniků. Jeho posláním je udržitelně rozvíjet nezávislý hudební sektor, vracet umělcům větší hodnotu, podporovat rozmanitost a podnikání, zlepšovat přístup k politice, inspirovat změny a zvyšovat přístup k financování.

IMPF je globální obchodní a zájmová organizace nezávislých hudebních vydavatelů. IMPF pomáhá stimulovat příznivější podnikatelské prostředí v různých teritoriích a jurisdikcích pro uměleckou, kulturní a komerční rozmanitost svých členů, hudebních vydavatelů, a skladatelů a textařů, které zastupují.

IVF – Členové Mezinárodní federace videa jsou asociace zastupující podniky působící ve všech segmentech filmového a audiovizuálního odvětví v Evropě. Členové IVF se tak podílejí na vývoji, produkci, marketingu a distribuci všech typů filmů a audiovizuálních děl, od celovečerních filmů, krátkých filmů, dokumentárních filmů, televizních dramát a jiného audiovizuálního obsahu, až po zveřejňování tohoto obsahu na digitálních médiích (DVD, Blu-ray, atd.) a prostřednictvím všech online kanálů, od transakčních (TVOD/EST) přes předplatné (SVOD) až po distribuční modely založené na reklamě (AVOD a FAST).

NME (News Media Europe) je hlasem progresivního odvětví zpravodajských médií v Evropě, který prostřednictvím národních asociací ze šestnácti zemí zastupuje více než 2 700 zpravodajských značek v tištěných, online, rozhlasových a televizních médiích. Společně hájíme klíčové principy, které jsou pro nás zásadní: ochranu svobody tisku, prosazování digitální budoucnosti našeho odvětví a zajištění řádné ochrany hodnoty obsahu.

SAA (Society of Audiovisual Authors) je zastřešující asociace evropských organizací kolektivní správy zastupujících audiovizuální autory. Její 33 členů v 25 zemích spravuje práva více než 174 000 evropských scenáristů a režisérů filmů, televizních pořadů a multimédií. SAA podporuje audiovizuální autory a propaguje kulturní rozmanitost prostřednictvím politik, které umožňují šíření audiovizuálních děl autorů mezi diváky. Úlohou organizací kolektivní správy práv je poskytovat snadný a legální přístup k těmto dílům a zajistit, aby autoři byli spravedlivě odměňováni, což podpoří další kreativitu ve prospěch společnosti.

STM je přední světová obchodní asociace akademických a odborných vydavatelů. Naším posláním je podporovat důvěryhodný výzkum ve prospěch společnosti. Členství sdružuje více než 140 organizací z celého světa, mezi nimiž jsou akademičtí a odborní vydavatelé, vědecké společnosti, univerzitní nakladatelství, start-upy i zavedené subjekty. Členové STM společně vydávají více než 70 % všech článků v odborných časopisech.

UNI MEI (UNI – Media, Entertainment and Arts) sdružuje více než 140 odborových svazů a cechů s cílem zvyšovat standardy a prosazovat práva více než 500 000 tvůrců, techniků a pomocných pracovníků. Naši členové společně usilují o spravedlivý, inkluzivní, rovný a udržitelný globální zábavní průmysl a spravedlivou transformaci.

UVA (United Voice Artists) je globální koalice cechů, asociací a odborových svazů hlasových umělců, které se spojily, aby prosazovaly své společné cíle v oblasti ochrany a zachování tvůrčí činnosti, zejména prostřednictvím lidského hlasu. Toto společné úsilí sdružuje významné asociace a odbory z Evropské unie, včetně Francie, Španělska, Itálie, Německa, Rakouska, Belgie a Polska, jakož i organizace ze Švýcarska, Turecka, Spojených států amerických, Brazílie, Afriky, Austrálie a Jižní Ameriky.

<https://www.osa.cz/aktuality/spolecne-prohlaseni-siroke-koalice-nositelu-prav-pusobicich-v-kulturnich-a-kreativnich-odvetvich-eu-k-provademcim-opatrenim-k-narizeni-o-umele-inteligenci-prijatym-evropskou-komisi>